

Tárgytematika / Course Description

Közösségfejlesztés/civil tevékenység metodikája

AKLM_SSTM043

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Nárai Márta

Félév / Semester: 2023/24/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja, hogy átadja a közösségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb elméleti és gyakorlati ismereteket, megismertesse a hallgatókkal a magyar közösségfejlesztés mint szakma létrejöttét, intézményesülési folyamatát, illetve betekintést nyújtson a közösségfejlesztés eszköztárába, módszertanába, napjainkban jellemző folyamataira, mindezt úgy, hogy amennyiben lehetőség lesz rá a tanórák egy részében konkrét szervezetekben, intézményekben folyó munkával ismerkednek a hallgatók vendégelőadók vagy tereplátogatások során.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A félév során érintendő témakörök, tananyagtartalmak:

- Közösségek – alapozó, illetve ismétlő fogalmi keretek
- Közösségfejlesztés mint eszköz, módszer és mint szakma
- Magyar közösségfejlesztés mint szakma létrejötte, megújulása, intézményesülése (pl. nyitott ház mozgalom, Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola, Kumbábonyi Nyári Egyetem)
- Magyar közösségfejlesztés meghatározó alakjai
- Közösségfejlesztés alapelvei, értékei
- Közösségfejlesztés folyamata, módszerei
- Kulturális közösségfejlesztés, kulturális intézmények társadalmiasítása
- Cselekvő közösségek, aktív állampolgárság projekt
- Civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenysége
- Közösségfejlesztés hátrányos helyzetű csoportok körében
- Közösségi házak, kulturális színterek
- Társadalmi részvétel, közösségi tervezés
- Közösségfejlesztő és a közösségfejlesztés dilemmái

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Az órákon és a tereplátogatásokon való aktív részvétel alapvető elvárás a hallgatókkal szemben.

Félévközi követelmények:

- Konkrét közösség bemutatása a közösség alapvető fogalmi és elméleti kereteinek felhasználásával (pl. közösség ismérvei, funkciói stb.)
- Konkrét közösségfejlesztő projektek megismerése, feldolgozása és prezentálása
- Közösségfejlesztés meghatározó alakjaival készült interjúk feldolgozása szakmai jegyzet formájában
- A vendégelőadók/ tereplátogatások által megismert szervezetek, intézmények gyakorlatáról szakmai jegyzet készítése
- Zárófeladat: A félév elején elkészítendő konkrét közösségek bemutatása során feldolgozott közösségre vonatkozóan egy közösségfejlesztési terv készítése, melyben be kell mutatni a közösségfejlesztés adott közösségre tervezett folyamatát, az egyes lépéseket (bevonás, helyzetfeltárás - SWOT-analízis, vélemények megismerése, problémák, fejlesztendő területek rangsorolása, helyzet javítása, elérni kívánt állapotot stb.). A cél, hogy olyan tervet állítsanak össze, ami a jövőben ténylegesen is hozzá tudna járulni az adott közösség fejlődéséhez.

Az egyes feladatok konkrét határideje a félév során kerül megbeszélésre, egyeztetésre. A feladatok a Moodle rendszerben is kiírásra kerülnek és leadásuk is ott történik.

A félévvégi érdemjegy meghatározásának szabályai:

A tantárgy folyamatos számonkérésű. Értékelése egytől ötig terjedő érdemjegy formájában történik a félév során elkészített félévközi és félévzáró feladatok elkészítésének színvonala alapján. Aki a megadott feladatok közül legalább hármat nem készít el, nem kaphat aláírást.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Arapovics Mária–Vercseg Ilona (2017): *Közösségfejlesztés módszertani útmutató*. Budapest: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Múzeumi Oktatási és Módszertani KP; NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.; Országos Széchényi Könyvtár.

Az európai közösségfejlesztés keretrendszere (2014): *Parola*, 2014/4. 11-15.o.

Dóra Éva (2019): *Közösségfejlesztési folyamatok mérés-értékelése*. Budapest: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Múzeumi Oktatási és Módszertani KP; NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.

Vercseg Ilona (2019): Modern közösségiség - civil társadalom. *Civil Szemle* 2019/1. 7-14. o.;

Vercseg Ilona (2004): *Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak*. Budapest: Közösségfejlesztők Egyesülete.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Arapovics Mária (2018): *A kulturális közösségfejlesztés és a muzeális intézmények szerepe a települési*

közösségfejlesztésben. *Civil Szemle* 2018/4. (9-28.o.)

Arapovics Mária (Szerk.) (2019): *Kulturális közösségi mintaprojektek*. Szentendre: Cselekvő közösségek.

Arapovics Mária–Beke Márton–Dóri Éva–Tóth Máté (Szerk.) (2019): *Kulturális intézmények társadalmiasított működési módja*. Budapest: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, NMI Művelődési Intézet, Országos Széchényi Könyvtár.

B. Erdős Márta–Knyihár Éva (2015): Pécs Partnerség: lépések a közösségi tervezés felé. *Civil Szemle*, 2015/1. 25–47.o.

Dóri Éva (2018): A közművelődési intézmények szerepe a települési közösségfejlesztési folyamatokban. *Civil Szemle*, 2018/4 (29-37.o.)

Jósfay Péter (2008): Együtt tervezve a közös jövőt. Esettanulmány. *Parola*, 2. 3–7.o.

Nárai Márta–Reisinger Adriem (2016) *Társadalmi felelősségvállalás és részvétel a lokális és területi közösségi folyamatokban*. Budapest–Pécs: Dialóg Campus.

Nizák Péter–Péterfi Ferenc (2005): Közösségi részvétel – társadalmi és hatalmi beágyazottság. In: Márkus Eszter (Szerk.): *Ismerd, értsd, hogy cselekedhess*. Budapest: EMLA.

Péterfi Ferenc (2015): Közösségi tervezéssel a városok-városrészek megújulásáért. *Civil Szemle*, 2015/2. 39–55.o.

Stumpf Rebeka (2018): Korlennyomat - Taliándörögd kincsei. *Civil Szemle* 2018/4. (49-63.o.)

Zsolyomi Anita (2018): A „Helyi közösségek fejlesztése Jászapáti járás 9 településének összefogásával” című projekt szakmai tapasztalatai. *Civil Szemle* 2018/4. (65-74.o.)

De ajánlom a Parola című folyóirat (A közösségi fejlesztő munka folyóirata) számaikat folyamatosan figyelemmel kísérni: <https://kofe.hu/parola/>